

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI,
N° 129.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar pa dilanti.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½

HET CHINEESCHE LEGER.

—o—o—
II.
(Slot).

Bestond het uitgelezen leger van China, 25 jaren geleden, slechts uit een ontzaglijke, wanordelijke troep soldaten, die, een zwerm sprinkhanen gelijk, toch altijd ontzettende verwoestingen onder een vijand kon aanrichten— thans is dat anders geworden. De Chineesche Keizer beschikt nu over 100,000 à 200,000 geregelde troepen, die goed betaald worden, maandelijks 12 gulden per hoofd, en ontegensprekelijk de veiligheid des rijks tegen een buitenlandchen vijand geducht kunnen handhaven (*).

De aandacht der militaire hervormers was echter niet uitsluitend gevestigd op behoorlijke uitrusting en oefening van de landmacht. Zij hebben ook bijzondere oplettendheid besteed aan de versterking van de forten aan de Peiho, die nu met Krupp's en Armstrong's zware artillerie gewapend zijn. Men vergete niet, dat de Taku-forten reeds verre van onbeduidende hinderpalen waren in de dagen, toen zij werden verdedigd door onderwetsche kanonnen en onderwetsche soldaten, die nooit aan het vuur der moderne artillerie hadden blootgestaan. Juist aan deze verdedigingen heeft Li-Hung-Chang zijn spaarpenningen en aandacht gedurende een 15-tal jaren met bijzondere aandacht gewijd.

De arsenalen en de geweer-fabrieken van Europa en America zijn geplunderd om de steenen forten en aarden batterijen te verdedigen, die de toegangen van de Golf van Pechihli naar de hoofdstad beheerschen, en Li's goede naam berust meer dan iets op de overtuiging, dat hij de quaestie van het andermaal bezetten van Peking door een buitenlandisch leger tot een uiterst onzekere en voor den aanvallers hoogst gevaarlijke gemaakt heeft. Niet alleen zijn in het buitenland gegoten kanonnen en oorlogswerktuigen gekocht en in het "Hemelsche Rijk" ingevoerd, maar in verscheidene plaatsen van China werden arsenalen en kanon-

gieterijen gevestigd. Deze Chineesche gieterijen en fabrieken leveren jaarlijks duizenden geweren, tal van kanonnen en een onnoemelijken voorraad ammunitie ten gebruike van het leger, en vooral gedurende de laatste maanden is er met koortsachtigen ijver gewerkt.

Zijn de Chineezzen dus sterk geworden te land, ook het marine-wezen hebben zij niet veronachtzaamd, en hun alphabetische en andere kanonneerboten zouden op de rivieren en in de baaien der Chineesche kust even zoovele wesp-blijken zelfs voor een vloot van een sterke mogendheid. Intusschen lijdt het geen twijfel, of de hervormingen in het leger en de versterkingen der fortificatiën zijn veel verder gevoerd dan die, welke meer bedeesd ter zee beproefd werden.

Een laatste punt, dat overweging verdient, is het karakter van het Chineesche volk, daar het mede eenig licht kan werpen over zijn al of niet in staat zijn tot het voeren van een gevaarlijken en uitgebreiden buitenlandschen oorlog.

De Franschman Huc heeft over het karakter der Chineezzen belangrijke dingen gezegd; ook tal van reizigers die in de gelegenheid waren, den aard van dat volk te bestudeeren, komen de opmerkingen van Huc bevestigen. Hij zegt dan: "In China worden alle elementen gevonden, die noodig zijn voor de organisatie van een geducht leger. De Chineezzen zijn schrander, vernuftig en volgezaam. Zij begrijpen snel wat men hun leert, en onthouden het. Voorts zijn zij volhardend en buitengewoon bedrijvig, als zij zich willen oefenen; zij zijn eerbiedig jegens het gezag, onderworpen en gehoorzaam, en zouden zich gemakkelijk naar alle eischen van de strengste tucht kunnen schikken. Eindelijk, zij verdragen ontberingen van allerlei aard met het grootste gemak".

Nu moge men gerust in twijfel trekken, of op dit oogenblik het Chineesche leger wel zóó flink georganiseerd en geducht is, als het zou kunnen gemaakt worden, om een buitenlandschen machtingen vijand op den duur te staan— in elk geval, twee zaken zijn on-

betwistbaar: 1° dat wezenlijke hervormingen der manschappen tot stand zijn gekomen; en 2°, dat de manschappen zelf, in volharding en moed, bij machte zijn hun militaire eer op te houden en hun land te verdedigen.

Zij zijn uitstekend geschikt voor een toestand van ongeregelde oorlogvoering in een land als Tongking, waar hun beter bestand zijn tegen ontberingen en de hitte van het klimaat in het spel zouden komen, en hun gewis tegenover een Europeeschen vijand een groot voordeel zouden opleveren. Ook zijn zij bij uitstek geschikt voor de verdediging van versterkte plaatsen, zooals die, welke de toegangen naar Peking bewaken. Of zelfs een leger van 40,000 Franschen zich wel zoo gemakkelijk een weg door de Golf van Pechihli naar de hoofdstad zou kunnen banen, moet op zijn zachtst genomen betwijfeld worden.

Reeds nu moet Admiraal Courbet zijn 4,000 manschappen, die op een even sterken vijand waaronder ruim 3,000 Zwart-vlaggen (d. i. soldaten uit Tonking en niet nog uit China zelf) Son-Tay zoo gemakkelijk nog niet hebben weten te vermeesteren, nu reeds moet hij de zijnen eenigen tijd van die zegepraal laten bekomen.

De Chineezzen zijn overtuigd van twee zaken, die hen met moed, en met vertrouwen op de toekomst vervullen: zij kunnen hun hoofdstad tegen een Franschen aanval verdedigen, en zijn bij machte hun vijanden in een lokalen oorlog aan de Roode Rivier, of op de zuidelijke grenzen van Kweichow en Yunnan af te matten.

De Hemel verhoede evenwel, dat het voor China zoover kome, om de vreeselijke bewijzen te moeten leveren, van wat het in de laatste 25 jaren op militair gebied aan kennis en ervaring heeft opgedaan!

HET SCHRIKKELJAAR.

Den 1sten Februari is de schrikkelmaand van het schrikkeljaar 1884 begonnen. Menigenen denkt bij het hooren van dat woord "Schrikkel" aan een schrik of ontsteltenis. Doch geheel ten onrechte, gelijk de uitlegging zal toonen, al is het ook dat sommige schrikkeljaren jaren van schrik geweest zijn. Van de vroegste tijden waren de geleerden er op bedacht, om het burgerlijk jaar, waarnaar men de jaar-

getijden en de hiermee verbonden feesten berekende, in overeenstemming te brengen met het sterrenkundige jaar of zonnejaar, dat is, met den eigenlijken tijdsduur, waarin de aarde haren loop om den zon volbrengt. Wij hebben voor ons doel die verschillende pogingen niet op te geven, maar herinneren slechts, dat er bij de Romeinen, die het burgerlijk jaar te kort hadden gesteld, allengs een groot en wanordelijk verschil ontstond met het ware zonnejaar. De jaargetijden kwamen hierdoor niet op vastgestelde tijden terug en zouden, indien er geen verandering gemaakt werd, geheel verspringen, zoodat b. v. hier op Curaçao ieder jaar de regentijd later zou beginnen en op het laatst geheele maanden later zou invallen.

Onder medewerking van den sterrenkundige Sosigenes zorgde Julius Caesar, dat, door inschrijving van dagen, in het jaar 45 vóór Christus' geboorte, d. i. het 709de jaar na de stichting van Rome, de eerste Januari op zijn rechte plaats kwam. Verder bepaalde hij, dat het jaar in het vervolg driemaal achtereens 365 dagen zou tellen, maar het vierde jaar, met toevoeging van één dag, 366 dagen; zoodat hij aan het jaar den gemiddelden duur van 365½ dag gaf. Dat vierde jaar noemen wij *schrikkeljaar* en vandaar de regel, dat die jaren de schrikkeljaren of één dag langer zijn, welke door vier deelbaar zijn, gelijk de jaren 1876, 1880, 1884.

Deze door Julius Caesar ingevoerde tijdrekening noemt men naar hem den *Juliaanschen Kalender*, of tijdrekening. Daar echter bij die verbetering het burgerlijk jaar 11 minuten en 10 seconden langer was dan het zonnejaar, maakte dit, in honderd negen en twintig jaren, een verschil van 24 uren of van één dag en één nacht, en was men in de XVI eeuw met het burgerlijk jaar reeds meer dan tien dagen ten achter bij het zonnejaar of den waren tijd.

Door de zorg en met medewerking van Paus Gregorius XIII kwam er een nauwkeuriger tijdrekening tot stand. In 1582 telde hij na den 4 October met overspringing van tien dagen, den 15 October, en bepaalde te gelijk, dat in den loop van alle 400 jaren, drie schrikkeljaren zouden vervallen en alzoo de ronde eeuwgetallen, die door 400 deelbaar zijn, zonder iets over te laten, als: 1600, 2000, 2400 enz. schrikkeljaren zouden zijn van 366 dagen; maar dat de overige ronde eeuwgetallen, als 1700, 1800, 1900 enz. gewone jaren van 365 dagen zouden wezen. Met deze regeling is er zoo weinig verschil tusschen ons burgerlijk jaar en het ware tijdjaar, dat er enkel om de 4000 jaar één schrikkeljaar behoort te vervallen, om het er in juiste overeenstemming mee te doen blijven. Naar dien Paus draagt de op nieuw verbeterde tijdrekening den naam van *gregoriaanschen kalender*, welke allengs algemeen is aangenomen, behalve door de Russen, die nog den Juliaanschen kalender volgen en thans 12 dagen verschillen, zoodat zij b. v. den 20sten Januari tellen wanneer wij heden 2 Februari schrijven.

(*) In N° 4, 5de kolom, 3de alinea van onder, lese men 27,000 in plaats van 270,000.

Uit het voorgaande blijkt, dat men, vooral door geregelde periodieke invoeging van één dag in het burgerlijk jaar, dit in overeenstemming zocht te brengen met het sonnejaar. Aan die invoeging of inschuiving, met de daarmee verbonden *verschikking* of het *verloopen*, *verschieten* of *verspringen* van dagen, hebben zulk een vierde jaar en de betrokken maand en dag hunne verschillende benamingen te danken. De Latijnen b. v. spreken van *intercalaris annus, mensis, dies*: [een jaar, eene maand, met aangekondigde inschuiving, een ingeschoven dag. Ook zeggen zij, naar hunne dagreeksen der maand, *een jaar met tweemaal den zesden dag, annus bissextilis, bissextilis*, wijl bij hen de zesde dag vóór de kalendes of den eersten dag van Maart, dat is de 24sten Februari, tweemaal geteld werd, terwijl wij elk vierde jaar achter den laatsten of 28en Februari nog den 29sten laten volgen.

Naar dat inschuiven hebben ook de Duitschers hun *Schaltjahr. Schaltmonath, Schalttag*. De Italianen, Spanjaarden, Portugeezen en Franschen hebben met geringe wijziging naar den aard hunner taal, beide benamingen der Latijnen overgenomen. Bij de Engelschen en bij ons komt meer het gevolg uit van het inlassen, namelijk het verspringen of verlopen of verschieten van de dagen der week en van de onveranderlijke feestdagen. De Engelschen noemen het schrikkeljaar *Leap-year, Springjaar*; de reden van dien naam is, zegt Brown, wijl er dan een dag van de week gemist wordt, b. v. als in een [gewoon] jaar de eerste Maart op Maandag valt, dan zal die datum in het volgende jaar op Dinsdag komen, maar in een Leap-year zal het overloopen [verspringen] op Woensdag. Van de Latijnen echter hebben zij ook hun *bissextile* en *intercalary day*.

In den zin van het Engelsche *Springjaar*, hebben wij *Schrikkeljaar*, en ook *Schrikkelmaand*, *Schrikkeldag*. *Schrikkel* komt alzoo niet van *schrikken*, in den zin van ontsteld worden, maar van *Schrikkel*, een verouderd werkwoord, dat echter in sommige provinciën van Nederland nog gehoord wordt in de samenstelling *overschrikkel* d. i. overspringen. *Gij schrikkelst er één over*: zegt men tot hem die hij het tellen een getal overslaat; ook hoort men niet zelden in de streken van Mook en Peelland, als iemand met grootteschreden aan komt stappen, door een derde zeggen: "Kiek'em daar es hén kummen *skriekelen*."

De dag, die in een schrikkeljaar verspringt, is de 24ste Februari, feestdag van den H. Mattheus, die in een schrikkeljaar in plaats van op den 24sten, op den 25sten Februari gevierd wordt: men heeft in een schrikkeljaar dus eigenlijk tweemaal den 24en Februari, of: Februari telt in een schrikkeljaar 29 dagen.

SCHRIKKELJAAR.

Februari, *Schrikkelmaand* di anja 1884, a coeminda. Hopi hende, koe sá un poco hoelandes, podisé ta tembla un poco, ora nan tende e palabra "*schrikkel*" pasobra é ta sona manera "*schrik*", koe ta nifica *sustoe* of spantoe. Wel, nada di es-ai, manera lo nos mira den di e splicacion koe ta sigi, maské algun *schrikkeljaar* tabata anja di *schrik* pa algun hende.

Foi tempoe masjá bieuw hende sabirnan, ora nan tabata reken estacion di anja i toer otro fiesta, koe tien di haci coe nan, a corda di haci anja civil, (anja manera nos toer ta comprer de pa nos nogoci) corresponde of dura mees largoe, i coeminda i caba na mees tem, koe anja astronómico ó anja solar (di solo), es decir: e berdadera tempoe, koe munda ta toema pa haci su biaga rond di solo.

Nos fin no ta di nombra e diferente esfuerso koe nan a haci p'esai, sino solamente di trece na memoria, koe cerca Romanonan, koe a haci anja civil un poco corticoe, poco-poco a resulta un diferencia berdadera i desordenar den anja civil i berda-

dera anja solar. P'esai estacion di anjanan no tabata bolbó na un tempoe vast, i si hende sabirnan no a haci un trocamentoe, alafin lo e estacionnan a verander hinteramente, di manera koe, na Curaçao por e-gempel, cada anja tempoe di awaceroe lo tarda mas i mas té alafin l'é jega hinter un luna of mas despues.

Coe judanza di un astrónomo jamar Sosigenes na anja 45 promer koe nacementoe di Orisio, 709 anja despues di trahamentoe di Roma, Julio César a haci, koe dia promer di Januari mester a cai riba di oeho dia. Asina el a corrigeers e dianan koe tabatien di mas. Ma como anja civil ainda tabata keda un poco corticoe, pa e mees desorde no bolbe socede poco-poco, el a pone koe e tres anjanan, koe tabata sigi lo tien 365 dia, i koe di cuater anja lo tien un dia mas; di manera, koe cada anja lo tien pa termino medio casi-casi 365 dia i un cuartoe. E anja di cuater-ai ta lo ké nos ta jama *schrikkeljaar* (anja bisiesto). Como cada cuater anja ta socede meesco, ta resulta, koe pa conoce un anja bisiesto nos no tien nada mas di haci koe di deele e number di anja coe 4; si keda 0 ta schrikkeljaar, si no, e number koe sobra lo sinja nos cuantoe anja a pasa caba foi ultimo schrikkeljaar; asina anja 1876, 1880, 1884 ta anja bisiesto.

E rekementoe di e tempoe-ai koe Julio César a pone, ta jamar *Calendario Julianoe*.

Como na tem di e dresamentoe-ai anja civil a bin keda 11 minuut i 10 seconde ma largoe koe anja solar, na 129 anja e diferencia-ai lo haci 24 hora of un dia coe su anechi. Ja na sigloe XVI anja civil tabata cai mas di 10 dia atras koe anja solar.

Pa percuracion i trabao di Papa GREGORIO XIII a bin tien un calculacion di anja mas exact. Na 1582 e Papa-ai foi 14 di October a salta 10 dia, i na lugar di 5 el a conta 15; n'e mees tem el a determina, koe den cada 400 anja lo tien 3 schrikkeljaar menos, di manera koe toer number di anja rondor, koe por ta gedeel coe 400 sin sobra nada, lo ta schrikkeljaar, manera 1600, 2000, 2400, i lo nan tien 366 dia, ma koe toer e otro number rondornan, koe no por deele nan coe 400 sin sobra, lo ta anja comun, manera 1700, 1800, 1900, i lo nan tien solamente 365 dia. Coe e arreglo-aki a keda un diferencia asina chikitoe koe, si cada 400 anja nos kita un schrikkeljaar, calculacion lo ta asina exact, koe ta di mester; segun nan a reken anja 5600, 9600, 13600, 17200 no meste ta schrikkeljaar. E dresamentoe-ai ta jamar *Calendario Gregorianoe*. Poco-poco toer nacion di munda a toemele, menos Rusia, koe té awé ta conta nan anja segun *Calendario Julianoe*, di manera koe nan tien un diferencia di 12 dia caba; dia nos scirbi 2 di Februari, na Rusia lo nan ta na 20 di Januari.

For di esai nos por mira, koe poniendo coe regularidad cada tantoe anja un dia den anja civil, nan a trata di haci corresponde coe anja solar. Ta di e ponementoe-ai huntoe coe schuifmentoe of saltamentoe di un dia (na hoelandes *verschikking*, *verloopen*, *verschieten* of *verschikken*) koe number di cada cuater anja a sali coe su luna i su dia. Na latijn nan ta bisa *intercalaris annus, mensis, dies*, koe ta nifica anja of luna coe *hincamentoe*, i dia *hincar aden*. Di Romano di tempoe bieuw-nan, nos a haja coestumar di jama e anja-ai *annus bissextilis* (anja coe di seis dia contar dos bé); pasobra nan tabata conta dos bé dia 24 di Februari koe ta di seis dia promer koe Kalendas of dia 1er di Maart; nos ta conta un dia mas cerca 28 di Februari cada cuater anja, es ta: 29 di Februari.

Di e mees saltamentoe di un dia, Alemannan ta bisa: *Schaltjahr, Schaltmonath, Schalttag*. Italiano, Spanjé, Portugues i Frances-nan segun chikitoe diferencia di nan linga, nan a sigi mees number di romano-nan. Na spanjol nos ta bisa: *año intercalary of año bisiesto, mas intercalary, dia intercalary*. Hoelandes i Inglesnan a sigi mas bien e *saltamentoe* di un dia. Inglesnan ta ja-

mele *Leap-year* (anja di saltamentoe; *leap* ta nifica *salta*).

Asina nos ta mira, koe e number di *schrikkeljaar*, *schrikkelmaand* i *schrikkeldag* no ta bini di *schrikken*, spantoe of susta, ma di *schrikkel*, un werkwoord bieuw, koe té ainda nan ta usa na algun lugar di Hoelanda den di e palabra compuesto *overschrikkel*, salta over.

E dia koe ta salta den un schrikkeljaar no ta 29 di Februari, ma fiesta di San Mateo koe n'é, anja-ai ta celebrar dia 25 na lugar di dia 24. Den un schrikkeljaar nos tien anto propiamente dos bé 24 di Februari, of Februari tien den un schrikkeljaar 29 dia.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

De stoombooten van de Red „D" lijn zullen van Curaçao naar New York vertrekken: 13 en 27 Febr.—Zij worden uit New-York hier verwacht: 14, en 24 Februari.

— De Pakket vertrekt naar St. Thomas den 4 Februari, en zal op hare reis St. Martin (N. G.), St. Eustatius en Saba aandoen.

Otrabanda, Pietermaai en Scharloo zullen waarschijnlijk in de naaste toekomst met tramway-lijnen belegd worden. Den Heer A. Salas brengen wij hulde voor zijn moed en geestkracht om zulk een werk tot stand te willen brengen.

— In het onderstaand artikel "Nobodi coenuco" wordt de dringende noodzakelijkheid betoogd om ook in de Buiten-districten voor de toekomst te voorzien in de behoefte aan drinkwater voor menschen en vee; verder met een paar woorden gesproken over het graven van grootte putten ten dienste van het algemeen, en eindelijk de vraag gesteld, of er geen mogelijk bestaat, ook in genoemde streken Artesische welputten te boren en daar, op doelmatige wijze, voor menschen, land en vee partij van te trekken. Wij zullen reeds spoedig gelegenheid hebben, om deze gewichtige zaak onder het licht van de jongste en beste wetenschappelijke gegevens in ons blad nader te mogen beschouwen.

NOBODI COENUCOE.

Despues di a manda nos último noticia di coenuco, nos por a haja un bon awaceroe banda abao, i ajá-banda en general ainda, nan por spera un bista bon anja; ma banda arriba toer dia cos ta bira mas tristoe. Si ajá-banda nos ta kere koe awa a caba coe bietji, aki-banda segura a haci nan crece asina tantoe koe tien lugar koe nan a distruí hinteramente caba. Si nan ta un camina, koe biento no ta stroba nan, nan no ta spaar nada, nan ta caba hasta coe fruta di rana, koe nos ta obligar di cohe berde pa no perde toer. Sin embargo, maske bietji-nan caba den dos ó tres dia, manera sá socede, hopi coenuco lo no doena nada mas koe paloe berde sin jerba ni fruta, anto airda lo mester un bon awa pa nos haja un poco coeminda pa bestia.

Asina e anja banda arriba lo ta pa poberman manera coestumber, es ta; un poco coeminda i awa pa bestia, nada mas. Awor ta berde, koe hopi hende di e parti di Isla-aki ta busca nan bida na Punda i nan ta haja trabao na St. Barba tambe, ma toch, mas parti di homber ta fíca sin traha, no pa falta di gustoe, ma pa falta di trabao. Ta pres nos ta spera koe Goebierne lo sigi doena nos trabao manera el a haci anja pasar.

Nan ta papia di un Droogdok i Pos Artesiano, i coe gustoe nos a tende esai, sperando koe hopi di nos lo ta ocupar s'e trabao-nan-ai; Dios larga koe ta berde i koe nan no tarda muchoe pa coeminda!

Mi a nombra "Pos. Artesiano. Esai lo ta un probecoe pa poberman di Punda koe awor lo bin haja bon awa frescoe pa bebe na un prijs sin duda mas barata koe algun donjo di renbak ta bende. Si, nos ta masjá contentoe koe nos roemmanan di Punda ta bon judar. Ma, no tien un manera, koe nos tambe lo por ta judar coe awa frescoe? Sigur, na tem di segura nos ta sufri mas koe hende di Punda, pasobra muchoe ber, coe placa na man, nos no por haja mas koe un poco awa brak koe bestia ta singa é koe nos no por saca basta

pa nos toer bebe. Toch awa pa nos mees no ta cai nos asina pisg. Lo nos por bai Punda bai busca un poco pa nos, of coestu-ma nos stoma coe awa brak, ma pa poberman bestianan no tien otro remedi mas koe di bende nan bao di prijs, tira afé mees, of di mira nan moeri di sed. Ta pres, podisé nos ta papia cos di bobo, nos ta jama atencion di esnan koe ta bai haci e poz Artesiano pa nan mira si ta posibel koe nos tambe lo por baja un poco di e awa frescoe koe nan tien idea di largas salta foi bende di tera. Min'sá kiko mi ké papia. Un waterleiding tal bez ta un dispariti, pasobra coenuco-nan generalmente ta mas haltoe koe Punda. Traha poz Artesiano na coenuco tambe lo ta muchoe gastoe. Lo nos conforma nos si-kiera coe algun poz publiek grandi, bon hundoe den e diferente districtnan camina 13000 hende ta biba, poz grandi koe por doena awa pa nos toer i pa nos bestia. Si tabata posibel di haci algun poz Artesiano mees na diferante parti di isla, koe por doena tantoe awa pa forma un roi pa mocha nos tera fertil ó gradicido; es ta un felicidad lo ta pa nos!

Pardona nos toer cos di loco, koe nos a papia; ta sali for di un coerazon jeen di bon desee pa poberman di coenuco.

ROME. De eerste dagen van 1884 brachten hier zeer onrustbarende tijdingen uit China. De Missionarissen ondergaan reeds de gevolgen van den haat der Chineezen tegen de Franschen en alle Europeanen of buitenlanders. Daarenboven komt het leven van honderdduizenden christenen meer en meer in gevaar.

De Kardinaal Secretaris van Staat heeft dan ook op last van Z. H. Paus Leo XIII, den Afgevaardigden van den H. Stoel aan de onderscheidene Hoven opgedragen, om de Mogendheden tot de noodige hulp en samenwerking te bewegen, ten einde het dreigend gevaar van de Christenheid en beschaving in China af te weren.

JAMAICA.— Den 14 Januari j. l., 's namiddags kwart over tweeën, voelde men hier een hevigen aard-schok. Van ernstige gevolgen heeft men gelukkig niet gehoord.

ENGELAND 16 Jan.— De groote bedrijvigheid die er te Woolwich op te merken valt, wil men toeschrijven aan het plan van de Engelsche regeering om een leger naar Egypte te zenden.

LONDEN [tel. 18 Jan.] Het Chineesche gezantschap te Londen heeft kennis gegeven, dat China's laatste nota aan Frankrijk inhield, dat een aanval op Bac-Ninh, Hun-Hoa of Song-Tay als een *casus belli* zou blijven beschouwd worden; en dat Markies Tseng thans de instructie afwacht om den oorlog te verklaren. Ook verzekerde het, dat de Chineesche troepen, die Bac-Ninh gingen bezetten, ongetwijfeld een aanval der Franschen zouden helpen afslaan.

NEWSGATE.— De volgende gebeurtenis heeft onlangs in Newsgate plaats gehad. De moordenaar William Truth had 's morgens om acht uren de doodstraf ondergaan. Een uur later was het lichaam van de galg genomen en in een kamer neergelegd, waar langzamerhand de leden der commissie van lijkschouwing bijeenkwamen. Maar wie beschreef hunnen schrik, toen zij daar het gewaande lijk plotseling recht voor hun oogen zien opspringen, en hun een voorbeeld gevende van tegenwoordigheid van geest, even snel naar de deur stuiven, om zich zoo spoedig mogelijk uit de voeten te maken. Wij weten niet beter, of Williams leven en vrijheid bleven tot nog toe ongemoeid.

HONG-KONG.— China maakte, half Jan., toebereidselen om Bac-Ninh te bezetten.

PARIJS 16 Jan. De demonstratie, bij gelegenheid dat de Graaf van Parijs de reis naar Spanje aanvaardde, moet van een zeer ernstigen aard geweest zijn.

EGYPT.— Officieele bladen uit Arabië melden, dat Licks-Pasha met 3,000 Egyptenaren in den strijd met het leger van den Mahdi is omgekomen, maar dat Ala-Edin-Pasha, met de overgeblevene Egyptische troepen bij Melbass een legerkamp

betrokken heeft. Door de bewoners van die plaats werd hij vriendelijk ontvangen en van het noodige voor zijn troepen voorzien. Eigenlijk moeten de Egyptenaren den strijd toch gewonnen hebben, en heeft de Mahdi na een verloren slag zich in El Obeid teruggetrokken. De Valsche Profeet liet zich thans verlaten van zijn eerste volgelingen, die hem verwezen, dat hij er met de goddelijke hulp niet in had kunnen slaan de Egyptenaren te overwinnen.

WETENSCHAPPELIJKE AAN- TEKENINGEN.

De komeet, tegenwoordig nog hier zichtbaar, heeft, als blijkt uit de thans ontvangen inlichtingen van bevoegde beoordeelaars, wederom bewezen, dat men nog altijd in eene ontmoedigende onzekerheid verkeert omtrent de natuur en het wezen dier hemellichamen. Waarom, zoo stelt men zich de vraag waar het antwoord op uitblijft, waarom heeft deze komeet tot heden reeds twee plotselinge uitbarstingen of opflikkeringen getoond, terwijl zij daarna weer even spoedig tot hare gewone matheid overging? Waarom is zij bij haar tegenwoordig bezoek bijna 4 maal sterker in glans, dan 71 jaren geleden? Wat is de oorzaak, dat zij omtrent half Januarij eene tweede staart uitschoot, terwijl de eerste zich plotseling in lengte uitbreidde, zoodat zij wellicht spoedig ook voor het bloote oog nog twee staarten te zien zal geven, als ten minste de kleinere niet even spoedig verdwenen zal zijn als zij gekomen was.

Zeer opmerkenwaardig ook omtrent deze komeet is het verschijnsel, dat zich op 6 Dec. j. l. met haar voorleed. Het feit was voorgezegd door Prof. Chandler van het Observatorium van het Harvard-College. Op genoemden datum zou de loopbaan dezer komeet samenvallen met de loopbaan onzer aarde en op dat oogenblik, zóó voorreide genoemde geleerde nadrukkelijk, zou men meteoren waarnemen in de loopbaan der komeet. Werkelijk werden in den nacht van 6 Dec. door drie leden van het genootschap 3 en meer meteoren op het aangegeven punt waargenomen.

Het is bewezen, dat eene der voornaamste chemische processen bij het bakken van brood, bestaat in de ontvoering van alcohol. En deze is niet zoo gering als men geneigd zou zijn te denken. Men berekent, dat in New-York alleen dagelijks 1000 gallon alcohol bij het bakken van brood verdampen en dus verloren gaan. Men behoeft de gallon [4,541 lit.] slechts of 5 gulden waarde te rekenen, om reeds tot de niet geringe som van f 5000 te komen, die dagelijks in het luchtruim zoek raakt. Een wonder, dat men reeds sedert lang er op gezonnen heeft om deze waarde te behouden door de alcohol op te vangen en men kan gereedelijk begrijpen, dat eenige jaren geleden ene Londensche Company een 100, 00 dollars daarvoor overhad. Deze achter heeft geen stand kunnen houden: waarschijnlijk hierom, omdat zij hare methode te ingewikkeld en te kostbaar had gemaakt. De Scientific American meent en te recht, dat men door het eenvoudig aansluiten van pijpen boven den oven en het condenseeren der daarin opgenomen alcohol-dampen tot een zeer winstig resultaat daaromtrent zal kunnen komen, zonder buitengewone kosten en zonder aan het brood enig nadeel te doen.

Dat men in den tijd van telephon en phonografen alles op 't stuk van nieuwe uitvindingen kan verrichten, bevreesdt niemand; maar dat men er zelfs niet voor stilstaat, dat hout te fabricceeren van klei niet leen, maar zelfs dit artikel met veel succes van de hand zet, blijkt U misschien wat al te vreemd. Hout van klei? "Ja zeker". Terra-cotta Lumber d. i. Hout van gebakken klei, heet het artikel, dat de uitbreide fabrieken van Perth Amboy (N. J.) met zeer veel succes in de handel brengen. Verandert men maar dan soms klei in hout? Neen, metamorphose is nog wat. al te

kraai, zelfs voor stoom en electriciteit. Eenvoudig, men weet door een niet seer ingewikkeld proces, vooral door het vermengen van de ongebrande klei met zaagmeel, dat bij het bakken der klei verbrandt, zulk eene poreusheid te geven aan de zoodanig geprepareerde en gebakken kleischijven, als waarin zij met deze hoofdeigenschap van het hout gelijk staan, ja het zelfs overtreffen, en die ze, even als dit, voor de bewerking met schaaft en zaag, boor en bijtelt vatbaar maakt.

Daarbij, doen de dus geprepareerde kleischijven in sommige opzichten ook voor hout onder, zoo winnen zij het echter meer in andere, vooral in onbrandbaarheid, zelfs op het beste hout. Gedrenkt in petroleum doet het terra-cotta lumber als fakkel, en verzadigd met asphalt als waterdicht materiaal en isoleerende kanalen voor electriciteit uitnemende diensten. Geen wonder dus, dat men het overigens eenvoudige preparaat den ietwat weidschen titel van "Terra-cotta lumber" met een rechtmatigen trots heeft kunnen geven.

Van elken afval wordt tegenwoordig partij getrokken: gebruikte postzegels, oud papier, ja sigaren-overblijfselen worden verzameld, en de opbrengst meerendeels tot liefdadige doeleinden aangewend. Vreemd is het daarom, dat er tot heden nog niet aan gedacht is, ook een nuttig gebruik te maken van den afval van stalen pennen, die onze tijd toch in zoo ontzaglijke massa verbruikt. Millioenen gebruikte pennen worden jaarlijks over de geheele beschaaftde wereld als onnutte ballast weggeworpen; en toch bestaan die pennen uit het beste staal, dat tot de vervaardiging van fijne mesjes, zelfs van horlogeveeren gebruikt kon worden, en tevens eene goede inkt oplevert. In de pennen-fabrieken gaat men met dit staal dan ook zoo roekeloos niet te werk, maar verzamelt zorgvuldig allen afval.

Te Dresden is men thans begonnen alle oude stalen pennen te verzamelen en de opbrengst voor de opvoeding van arme kinderen te besteden. Het ware te wenschen, dat dit voorbeeld in de geheele wereld gevolgd werd; duizenden guldens zouden alzoo, zonder dat iemand er zich eenige opoffering voor behoeft te getroosten, aan de kinderen der armen ten goede komen.

Een visch (zegge: 1), Lezer, ter waarde van 2,500 dollars kunt ge zien, niet hier op Curaçao maar in Saksen. "Hoe is 't mogelijk, 't kan niet zijn!" zegt zelfs de grootste liefhebber van visch, al heeft hij soms ook als eens zijn beurs gemeten met de eerste nieuwe haring van 't seizoen of met het fijnste zalmpje of forelletje der Zwitsersche meren. Toch is het zoo, want, let wel: de wonderbare visch is van massief en zuiver goud en werd niet gevangen maar opgegraven in Ober-Lansitz, en is daarbij volgeciseleerd met mythologische figuren.

Iedereen weet, wij zeggen dit zonder in het minst aan de waarde onzer Curaçaosche scheepswerven te kort te willen doen, dat er plaatsen zijn, waar jaarlijks meer en grooter houten schepen gebouwd worden dan hier; maar weinigen kunnen veronderstellen, hoe groot die meerderheid wel zijn kan. In Bath (America) waar meer houten schepen gebouwd worden dan ergens ter wereld, bedroeg het aantal tonnen, die de laatste jaren verbouwd werden, gemiddeld 52,000 tonnen per jaar, een getal dat ons per week op een schip van niet te versmaden inhoud brengt.

Verscheidenheden.

VERF CONTRA ROEST.

Como tien awor aki tantoe cos di heroe usar den cas i foi cas, i koe na nos clima ta roest asina tantoe, nos ta kere koe bale la pena di haci prueba di e recept sigiente, koe nos saca foi un courant aleman "Neueste Erfindung," i koe nan ta sigurta koe ta masjar bon. Pa protege heroe di roest, toema: 10 por cientoe

di magnesia calcinar, i of barita, of strontia i brochele frioe den verf comun di azeta, i despues pone basta azeta mineral p' e bolbe trece e verf na bon estado di pinta. Auto, e courant ta bisa, toer acido liber koe sa tien den azeta di verf, koe ta haci heroe roest, lo ta distrui, i e heroe lo ta bon proteger coe accion alcalino di e verf.

Nan ta doena tambe koe heroe, koe mesté bai bao di tera moehar of vochte, por ta proteger coe un bruhamen-toe di 100 parti di harpeis, 25 parti di guttapercha, 50 parti di paraffin coe 20 parti di magnesia i un poco di azeta mineral den di é.

HENDE MUDA.

Den un papel, koe Profesor A. Graham Bell a reza dilanti di "National Academy of sciences" na New-Haven, Nov. 13, 1883, é ta obserba koe tien algoe particulá i robes ta socede coe hende muda-nan, algoe, koe por cria un raza nobo di hende. E ta saca raport di hopi cas i instituto pa hende muda, koe ta moenstra, koe foi cada 100 hende muda, homber i moher, 82 a casa un coe otro, es tá, un homber muda coe un moher muda. E profesor ai ta kere, koe si un homber nacé muda casa coe un moher nacer muda, koe probablemente nan jioe lo sali muda tambe. Pa sostene su opinion e ta saca masjar hopi exempel, koe generalmente un muda tien den su familia, acerca of aleeuw, algun muda tambe. Number total di hende muda na Estados Unidos tabata 34,000, es decir, 1 pa cada 1,500.

Koe conta placa no ta semper un ocupacion asina agradabel, manera hopi hende tien idea, nos po mira den kiko ta sigi:

Na kantoor di troca placa di papel na Washington tien porai 120 mucha moher ocupar semper, i koe no tien nada mas di haci sino conta placa di papel i separa nan; den di e trabao ai nan a haja un práctica extraordinaria. Maar maské major parti di nan ta jong; nan ta bleek i flacoe. Muchoe di nan tien herida na nan man i na na nan cara, i wo wo maloe. Esai ta bini di e arsénico, koe tien den verf berde di e banknotennan. Toer mainta cada un di e ambtenaar mohernan ai ta haja un pida spons nobo pa tene nan de de vochte; maar prome koe ta tardi, e ta henteramente pretoe di arsénico. Hopi di nan ta ataca asina tantoe di e benenoe, koe nan meste bando na nan empleo, koe ta doena nan 75 dollars pa luna.

Maské unbé despues di gera di Carlistanan, Rey Alfonso a doena pensioen na hopi mil oficial i gefe, té ainda ta keda na Spanja: 1 Capitan General pa cada 11,000 soldá; 1 Luitenant General pa cada 1013; 1 General Major pa cada 693; 1 General di Brigada pa cada 271; 1 Coronel pa cada 195; 1 Luitenant Coronel pa cada 99; 1 Major pa cada 42; 1 Captein pa cada 18; 1 Luitenant pa cada 15; 1 Vaandrag (abanderado) pa cada 6.

DOS LADRON.

ALEXANDER GRANDI. — LADRON.

A. Kiko! Ta bo e ladron tracio coe toer hende ta papia asina tantoe di su sapaanjanan?
L. Si, mi ta tracio, mi ta soldá.
A. Soldá!... No.... Bo ta un ladrón, un hauidif, un matador di hende. Bo ta peste di henter tera.... Lo mi por a gaba bo balor... mi meste detesta bo maldad... mi meste castiga bo crimen.
L. Bisami; kiko mi a haci pa bo kega tantoe?
A. Bo n' desafia mi autoridad? Bon' stroba paz publik? Bo n' pasa bo bida na haci maloe na persona i na propiedad di hendenan di bo patria?
L. Alexander, mi ta bao di bo poder, mi ta na cada dilanti di bo. Mi meste tande toer kiko bo tien gustoe di bisami, mi meste

wanta toer kiko bo kier tira riba mi. Ma mi alma ta liber, i si mi meste responde toer bo zundramentoenan, lo mi responde manera un homber liber.

A. Papia libremente. Di nungun manera lo mi haci usu di mi poder pa sera boca di esnan koe mi ta haci fabor di conbersa coe nan.

L. Anto mi meste responde bo pregunta coe un otro. Com bo a pasa bo bida?

A. A mi? Manera un heroë. Puntra fama i le bisabo. Den di balentenan mi tabata di mas wapoe, den di reynan, mi tabata di mas nobel, i den conquistadonan, di mas poderoso.

L. Ifama n' ta papia di mi tambe? Tabatien nunca un capitan mas wapoe di un troepa mas balente? Tabatien nunca?... ma mi ta desprecia toer bromamentoe. Bo mees sabi masja bon, koe no tabata fácil pa batimi.

A. Maar toch; kiko bo ta mas koe un ladron, un miserabel hauidief sin honor.

L. I kiko ta un conquistador?... Botambo no zwerve riba mundoe manera un mal spiritu, dristui fruta di paz i di industria, plunder, danja, mata,... sin ley... sin husticia... solamente pa contenta bo sed sin midí di manda? Toer kiko mi a haci na un lugar coe un cientoe companjero, bo a haci na hopi nacion henter coe cien mil. Si mi a horta algun hende, bo a ruina hopi rey i prins. Si mi a kima algun cas di jerva, b'a dristui reino i stadnan di mas floreciente di mundoe. Kiko ta diferencia anto, si no ta, koe pasobra bo a nace rey i mi un homber particular, bo por a bira un hauidif mas poderoso koe mi?

A. Ma... si mi a toema manera un rey, mi a doena manera un rey. Si mi a dristui algun imperio, mi a forma algun otro mas grandi. M'a protege arte, comercio i filosofia.... Mi tambe... m'a doena libermiente na pober lo ke m'a kita fo'i ricoe. Mi a pone orde i disciplina den parti mas feroz di humanidad, i m'a rek mi brasa pa protege esnan koe ta oprimir.
L. Ta berde, masja poco mi ta comprende di e filosofia, koe bo ta papia mi; maar mi ta sigurá bo koe ni mi ni bo nunca lo nos por paga na mundoe toer maloe koe nos a causele.

A. Bai fo'i mi.... kita su cadena i tratele bon.... Ta posibel, koe nos ta parce otro asina tantoe?... Alexander i un hauidief?... La-gá mi reflexion.

MOVIMIENTO MARITIMO.

ENTRADA.

Enero 25.

Goleta holandesa Sarah, de Pt° Cabello, carga papuloes.

Enero 26.

Balandra venezolana Nueva Constitucion, de Pt° Cabello, carga frutas.

Enero 27.

Balandra holandesa Djalma, de Bonaire, carga cal.

Balandra holandesa Del Carmen, de Aruba, en lastre.

Balandra holandesa Felicidad, de Aruba, en lastre.

Balandra inglesa Bismarck, de Bonaire, en lastre.

Balandra venezolana Silfide, de La Vela de Coro, carga guayacan.

Enero 28.

Balandra holandesa Momo, de Pt° Cabello, carga frutas.

Enero 29.

Vapor ingles Californian, de Europa via Barbados, Trinidad, La Guaira y Pt° Cabello, carga 500 bultos p° esta y 185 p° Maracaibo.

Goleta holandesa Leonor, de St° Domingo, en lastre.

Goleta venezolana Gran Canal, de La Vela de Coro, carga café y huesos.

Balandra holandesa Amistad, de Bonaire, carga leña.

Enero 30.

Vapor americano Maracaibo, de Maracaibo, carga 627 bultos p° esta y 4655 p° Nueva-York.

Goleta holandesa Arcad, de Aruba, carga dividive y huesos.

Goleta venezolana Guillermina, de La Vela de Coro, carga dividive, cueros y café.

Balandra holandesa Istreita, de Bonaire, carga carbon.

Balandra holandesa Festa, de Bonaire, carga carbon.

Balandra holandesa Zilia, de Bonaire, carga cal.

Enero 31.

Vapor ingles Glenfyne, de La Guaira y Pt° Ca-

